

leg., cum ipse in fraudem jejunii voluntarie, sine necessitate et obedientia, quaerendo, quae sua sunt, non quae Jesu Christi, exponendo se ad praedicandum propter mercedem et lucrum, se culpabiliter reddat impotentem ad praecipuum Ecclesiae servandum, possitque merito ipsi obijci illud Apostoli ad Rom. II, 21: *Qui praedicas non furandum, furaris*, praedicas non violandum jejunium et violas; et illud Michae III, 4: *Sacerdotes ejus in mercede docebant et propheta ejus in pecunia divinabant*. Sic Silvester, verb. *Jejunium*, q. 9, n. 2, et ex ipso et Cajetano Binsfeldius, in *Enchirid. theolog.*, part. III, cap. 33, conclus. 2; Matthaeus, *Cautela confessarii*, lib. I, cap. 22, n. 7. Et idem videntur docere Philarch., *De off. sac.*, tom. II, part. II, lib. III, cap. 23; Toletus, lib. VI, cap. 5; Fernandez, in *Examin. theolog.*, t. II, c. 8, § 2, nu. 12; Fagundez, *Præcept.* 4, lib. I, cap. 19, et alii plures, qui tunc solum excusant concionatores a jejunio, quando concionarentur ex officio, nempe ex voto, seu obedientia, aut eorum conciones essent populo valde utiles et necessariae. Navarrus autem, in *Manual.*, cap. 21, n. 17, et post illum Graffius, part. I, lib. II, cap. 37, n. 14; et Reginaldus, in *Praxi*, tom. I, lib. IV, cap. 17, n. 219, et alii putant hanc sententiam esse veram, quando talis concinator praedicaret principaliter propter mercedem et lucrum; secus vero, si minus principaliter ob necessitatem se sustentandi, in quo sensu dicimus esse intelligendum id, quod ex aliis asseruimus sub verb. JEJUNIUM, art. 2, n. 23 in fine.

(31. Quamvis tamen Bonacina, tract. *De præcept. Eccles.*, disp. ultim., part. I, punct. ultim., n. 13; Diana, *Coord.*, tom. IV, resolut. 25, nu. 3; Filliuc., in *Praxi*, tom. III, tract. 37, p. II, cap. 6, n. 124; Lessius, l. IV, c. 2, dub. 6, n. 44; Sporer, *loc. cit.*, sect. 4, n. 19 et 63; Busemb., *loc. cit.*, cum aliis ibi allegatis, et plures alii velint, quod absolute excusentur tales praedicatores a jejunio: etiamsi conciones suscipiant ob mercedem, putantes quod non sit necesse contra supracitatos ut praedicatio efficiatur ex voto vel officio.

(32. At vero in praxi tanquam probabilius, ac magis iuta, pia, ac rationi consentanea, sequenda est sententia dicentium non excusari ab obligatione jejunii et abstinentiae a carnibus praedicatores illos, qui voluntarie et sponte praedicant principaliter propter mercedem et lucrum; et solum posse excusari, si praedicent ex officio, nempe voto aut obedientia, ac propter mercedem minus principaliter, ob solam nempe necessitatem se sustentandi; unde semper commendabilis remanet recolenda memoriae Benedicti XIII, qui, cum esset archiepiscopus Beneventanus, nullum in sua archidiocesi concionari sinebat, qui in cibis Quadragesimalibus Quadragesimam non servaret, probe sciens quod magis movent exempla quam verba, et efficacius est vitae quam linguae testimonium, ac longum iter per praecipua, breve

et efficax per exempla, cum homines amplius oculo quam auribus credant. Et tanto magis est haec nostra sententia tenenda hisce diebus post tria in aevum commendabilia pro debita jejunii observantia a fel. rec. Benedicti XIV, edita breviter, primum nempe incipiens, *Non ambigimus*; secundum, *In suprema*; ac tertium *Libentissime*, ex quibus clare insuper habetur, quod qui juxta praedicta excusantur simpliciter a lege jejunii, non remanent liberi ab abstinentia a carnibus: et econtra qui simpliciter excusantur ab abstinentia a carnibus, non remanent liberi a lege jejunii; cum diversa sint praecipua, et a diversis non fiat illatio. L. *Sed si ante 17*, ff. *De except.*; l. *Papinianus 20*, ff. *De minorib.*; l. *Si maritus 10*, in fine, cod. *De donat. inter vir. et uxor.*, cap. *Ad audientiam 12*, De decimis, cum similibus: Quae utinam pro sua aeterna salute ab omnibus plene et integre observarentur.

(33. Coqui religiosorum peccant parando religiosi in Quadragesima, aliisque jejuniorum diebus cibos in quantitate et qualitate sufficientes ad fractionem jejunii, praesertim si sciant aliquos ob id jejunium vere fracturos. Sic explicite Matthaeus, in *Cautela confessarii*, lib. I, cap. 22, n. 11, et alii plures implicite. Et ratio est, quia ex suo officio tenentur parare et ministrare solum eam ciborum quantitatem et qualitatem, quae ab Ecclesia, et propria regula est permessa seu tolerata alias sic ponendo aliquos in occasione frangendi jejunium, fierent participes peccati eorum, juxta illud Apostoli ad Romanos II, 31: « Digni sunt morte, et non solum qui ea faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus; » et juxta regulam Nicolai I, in c. *Notum 19*, caus. 2, q. 1, *Facientem et consentientem par poena constringit*: sicut enim, uti dicitur in verb. TABERNARIUS, ex communi doctorum, caupones seu tabernarii peccant, si alteram refectioem, seu cibos vetitos apponant illis, quos certo sciunt ad jejunium obligari, et ab illis cibis teneri abstinere, nisi rationabiliter timeant ex tali denegatione sibi obventurum gravissimum malum seu damnum, quia alias participes fierent eorum peccati; ita et in nostro, ac simili casu; nam de similibus idem est judicium. L. *Non possunt 12*, et l. *Nam ait Papius 13*, ff. *De legibus*.

(34. Nec valent se excusare, quod superiores sic eis praecipiant quia in tali casu eis in hoc obedire non tenerentur, imo prohiberentur, cum sit res ab Ecclesia seu regula prohibita, sicque contra animam praecipua, et ex *Actibus apostolor.*, v. 20: *Obedire oportet Deo, et Ecclesiae, seu Regulae, magis quam hominibus*. Unde S. P. N. Franciscus, in c. 10 *Regulae* sic expresse mandat: « Firmiter praecipio eis, ut obediant suis ministris in omnibus, quae promiserunt Domino observare, et non sunt contraria animae suae et regulae nostrae. » Hinc tanto magis peccarent superiores, si qui essent, qui ob avaritiam non sufficientes ad jejunandum praestarent subditis prandium, et ob id subditi cogerentur vespertinam refectiunculam

quasi in cenam convertere, contra praescriptum a Benedicto XIV, recolend. mem. in novissimo suo Brevi incipient. *Libentissime*, ubi ad secundum hoc dubium: « An ii, quibus concessum est vesci carnibus, possint in vespertina refectiuncula ea quantitate carnis vesci, quae jejunantibus permittitur? » Respondit: « Non licere, sed opus habere eo cibo, eaque uti portione, quibus utuntur homines jejunantes rectae meticulousae conscientiae. » Cum enim ipsi sua detestanda avaritia essent causa, cur subditi non haberent sufficientem refectioem ad jejunandum, essent consequenter culpabiles causa fractionis eorum jejunii; nam quod est causa causae est etiam causa causati, per text. in leg. *Munitiones 4*, ff. *De justit. et jure*, et arg. cap. *Ad audientiam 12*, De homicid., ac cap. *Si culpa 9*, De injuriis, cum similibus. Caveant igitur hujusmodi superiores, si qui sint, ut necdum propriis, sed et alienis onerentur peccatis, et promisso ad id opportuno remedio, contriti dicant cum regio Psalle: *Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda me, et ab alienis parce servo tuo (Psal. XVIII, 14)*.

(35. Quadragesimae tempus cum caeteris jejunii temporibus et diebus exaequatur in eo quod respicit observantiam legum a SS. Domino Nostro statutarum: Benedict XIV, tom. I, constitut. 99, incip. *Si fraternitas*, § 1. (36. In Quadragesimadiebus Dominicis non licet epulas licitas cum velitis permiscere. Idem, *ibid.*

QUARTA FUNERALIS.

SUMMARIUM.

1. Quarta funeralis seu canonica portio est jure canonico inducta ob sacramenta, quae suis parochianis parochus ipse administrat. — 2. Talis canonica portio de legitima et rationabili consuetudine potest induci, ut sit medietas, vel tertia pars; unde attendenda est cujusque loci legitima consuetudo. — 3. Quarta funeralis, seu portio canonica usque ad quartam exclusive potest praescribi spatio decem annorum absque titulo; ad hoc autem, ut praescribatur infra quartam, vel ut nihil solvatur, requiritur consuetudo XL annorum cum titulo aut immemorabilis. — 4. Quarta funeralis debetur ecclesiae, in qua parochianus consuevit audire divina et recipere sacramenta. — 5. Et sic de jure debetur proprio parochio, seu vicario, vel sacerdoti habenti curam parochianorum. — 6. Si parochianus in una ecclesia solet audire divina, et in altera recipere sacramenta, quarta debetur ei, a qua recepit sacramenta. — 7. Quarta funeralis debetur parochiae, ubi quis habet domicilium, licet propter bellum, aut pestem, seu animi levandi gratia in villam, seu alium locum se contulerit animo redeundi; et ibi obierit. — 8. Quarta funeralis debetur ecclesiae parochiali, etiamsi quis aegrotus ad aliam parochiam deferri se fecerit, et ibi obierit. — 9. Quartam funeralem ecclesiae parochiali debet, qui in aegritudine constitutus se cum suis bonis ad religionem in aliam ecclesiam transtulerit: secus vero si sanus bona sua monasterio aut alteri ecclesiae dederit. — 10. Sepultura electa apud ecclesiam, ubi majores defuncti solent ab antiquo sepeliri, quarta funeralis non debetur ei, sed ecclesiae parochiali. — 11. Quarta funeralis pro sepultura canonicorum cathedralium debetur parochio domicilii, non vero pa-

(37. Quadragesimae diebus permittitur militibus S. Januarii esus lacticius, et cum opus fuerit, etiam carni. Idem, constitut. 24, incip. *Romana Ecclesia*, § 6. (38. Quadragesimae jejunium juxta Calendarium Romanum ab Italo Graecis est observandum. Idem, constitut. 57, incip. *Etsi pastoralis*, § 8.

(39. Quadragesimali tempore pisces non edunt, nec vinum bibunt Maronitae; veterum enim jejunii disciplinam iisdem Maronitis, seu Syris, Armenisque catholicis relaxari nunquam passa est Apostolica Sedes, ideoque rejecta tanquam minus legitima causa ad facultatem dispensandi obtinendam a missionariis allata, jejunii lex servari praecipitur: Benedictus XIV, constitut. incip. *Allatae sunt*, § 47, in cujus sumario sic praecise habetur: « A Syriacis et Armenis in Latinorum Ecclesiis sacrum peragentibus proprium ritum servari praecipitur: missionariis denegatur facultas dispensandi eisdem Syros et Armenos super abstinentia a piscibus jejunii tempore; omnes denique Graecos et Orientales ritus conservandos esse decernitur; monenturque missionarii, ut in Orientalibus convertendis, eos ab erroribus et schismate revocent, non a suis approbatis ritibus avertant. »

(40. Quoad quadragesimalis jejunii debitam observantiam, vide novissimam Encyclicam Clementis XIII, incip. *Appetente*, allatam jam tom. IV, verb. *Jejunium*, art. 1, n. 90.

rocho cathedralis, neque parochio parochiae ubi adest sepultura suorum majorum. — 12. Servanda est consuetudo, quod eadem intortitia, quae fuerunt accensa in associatione cadaveris, deserviant et reaccendantur circa feretrum in ecclesia, in qua sepeliendum est cadaver. — 13. Quarta funeralis non debetur parochio, intra cujus limites viator relictus pro delicto, et habitatus cum cautione recedit, stante consuetudine in civitate, quod jus sepeliendi peregrinos et viatores spectat ad cathedralem. — 14. Quarta parochialis debetur ecclesiae cathedrali, vel praescriptione, vel ex eo, quod illam sibi reservavit, quando parochiae fuerunt erectae in signum superioritatis. — 15. Curatus unius diocesis (quaecunque sit), in transitu cadaveris, quod processionaliter deferitur ad ecclesiam regularem ab alia diocesi transeundo per propriam parochiam et jurisdictionem, non potest aliquam partem cereae et pecuniarum pretendere. — 16. Quarta funeralis debetur de iis, quae ratione funeris praebentur ab haeredibus defuncti. — 17. Funeralia de jure communi quae dicantur? — 18. Quarta de quibus debetur juxta novissimam dispositionem Benedicti XIII. — 19. Quarta debetur, etiamsi funus non fiat in die tumulationis, sed ad diversam diem, vel ad aliud longum tempus differatur. — 20. Quarta non debetur de intortitiis et candelis, quas sacerdotes etiam regulares, vel parum sodalium confratres funus associantes manualiter per viam deferunt. — 21. Item quarta funeralis non debetur demissis, legatis, anniversariis, hisque similibus piis relictis ad favorem Ecclesiae tumulantis a defuncto dispositis. — 22. Vela, sudariola, et similes panni, non solum non peti, sed neque etiam a sponte dantibus occasione funerum accipi possunt a parochis. — 23. Regulares olim quartam funeralem

solvere tenebantur solum in illis conventibus seu monasteriis, quæ eam solvere consueverant quadraginta annis ante concil. Tridentinum: secus vero in aliis ex post ædificatis, et quæ in dies ædificabantur. — 24. At novissime contrarium determinavit Benedictus XIII. — 25. Affertur ad id ejus constitutio. — 26. Parochi prætereundum non possunt ab hæredibus defunctorum, qui sepeliuntur in ecclesiis regularium, duplicem quartam seu portionem majorem solitam dari pro illis qui sepeliuntur in propria parochiali. — 27. Affertur ad id constitutio Clementis X. — 28. Et novissime fuit iterum resolutum a sacra congregat. Episcoporum ad favorem Minorum de Observantia contra parochum Terræ Clastidii Placentinæ diocesis. — 29. Dantur hic varia decreta sacre congregat. Episcoporum in Placentina pro causa inter clerum sæcularem Placentiæ, et monachos Casinenses ejusdem civitatis. — 30. Item dantur decreta sacre congregationis Rit. in Senogallien. pro causa inter curatos Corinalli Senogalliensis diocesis, et PP. Minores conventuales et Augustinianos. — 31. Item referuntur alia decreta ejusdem sacre congregationis Rit. in Vaden. pro causa inter parochos et regu-

(1. Quarta funeralis seu canonica portio est jure canonico inducta ob sacramenta, quæ suis parochianis parochus ipse administrat, et ideo illi de jure debetur. C. Nos instituta 1, cap. Relatum 2, cap. De his 4, cap. Cum super 8, De sepulturis, et Clementin. Dudum de sepulturis.

(2. Talis canonica portio de legitima et rationabili consuetudine potest induci, ut sit medietas, vel tertia pars. C. Antiquos 10, q. 1, cap. Explicari 9, De sepulturis. Unde attendenda est cujusque provinciæ, et loci legitima et rationabilis consuetudo. Communis, per text. in cit. cap. Explicari, et cap. Cum tanto 11, De consuetudine. Et sic expresse decrevit sac. congreg. Conc., in Ebredunen., 15 Julii in responsion. ad 12, et in Mantuana, 18 Julii 1699.

(3. Quarta funeralis seu portio canonica usque ad quartam exclusive potest præscribi spatio decem annorum absque titulo; ad hoc autem ut præscribatur infra quartam, vel ut nihil solvatur, requiritur consuetudo xl annorum cum titulo, aut immemorabilis: Alexander, consil. 196, n. 15, vers. De præscriptione, lib. 11; Silvester, verb. Canonica portio, n. 2 et 4; Molina, De justitia et jure, tract. 2, disp. 215, n. 7; Lupus, De canonica portione, c. 2, n. 64 et 65; Barbosa, De offic. et potest. parochi, part. III, cap. 25, n. 16; Samuel, De sepulturis, tract. 1, controvers. 9, conclus. 5, et alii passim.

(4. Quarta funeralis debetur ecclesiæ in qua parochianus consuevit missam audire, et divina, et recipere sacramenta. Cap. Cum quis 2, De sepulturis in 6; Rota, part. 1, recentior., decis. 376, n. 1. (5. Et sic de jure debetur proprio parochi, seu vicario, vel sacerdoti habenti curam parochianorum, cap. Requisivisti, De testament., cap. Cum ex eo, De election. Clementin. Dudum, § Verum, De sepulturis; Rota, in Mediolanens. Quartæ funeralium, 14 Mart. 1622, coram Merlino; Barbos., loc. cit., n. 19 et 20; Samuel, loco cit., conclus. 8, et alii communiter.

lares ejusdem civitatis. — 32. Item adducuntur decreta sac. congregat. Concil. in Novarien. pro causa inter parochos, et PP. Reformatos, oppidi Varalli ejusdem diocesis Novariensis. — 33. Parochis pro associandis et tumulandis cadaveribus eorum, qui repentina vel violenta morte decedunt, non licet exigere majorem quartam, seu majus emolumentum eo quod exigi, seu præstari solet ab eo qui testamentum condidit. — 34. Item non licet parochis exigere majorem quartam, seu majorem elemosynam ab exteris tumulandis in ecclesiis regularium, quam a civibus. — 35. Pro exactione quartæ funeralis non gravatur hæres, sed lis agitur inter parochum et ecclesiam tumulantem. — 36. Quarta funeralis solvitur in quantitate solita, et præscripta juxta consuetudinem regionis et locorum. — 37. Confraternitates, quæ habent jus sepulturæ, debent sepelire sine præjudicio quartæ funeralis, alicumque emolumentorum, quæ spectant ad capitulum vel parochum. — 38. Quarta funeralis pro sepultura educandarum ac mulierum sæcularium in monasteriis monialium decedentium, remissive. — 39. Alia ad rem, remissive. — 40. Alia ad rem cum add. ex al. man. ad num. 46.

(6. Si parochianus in una ecclesia solet audire divina, et in altera recipere sacramenta, quarta debetur ei: a qua solet recipere sacramenta, cap. Nos instituta 1, De sepulturis; Silvester, verb. Canonica portio, nu. 11; Barbos., loc. cit., conclus. 11, et alii.

(7. Quarta funeralis debetur parochiæ, ubi quis habet domicilium, licet propter bellum, aut pestem, seu animi levandam gratia, in villam seu alium locum se contulerit animo redeundi, et ibi obierit; Abbas, in c. De his 4, De sepulturis; Barbos., loc. cit., n. 26; Samuel, loc. cit., conclus. 13; Rodrig., tom. III, Quæst. regular., q. 46, artic. 9, conclus. 2, et alii passim.

(8. Quarta funeralis debetur ecclesiæ parochiali, etiamsi quis ægrotus ad aliam parochiam deferri se fecerit, et ibi obierit, cum ob domicilii mutatione in tali casu ecclesia sua parochialis non perdat jus quartæ funeralis, ex Clement. Dudum, De sepulturis; Barbos., loc. cit., n. 27; Samuel, loc. cit., conclus. 14; Abbas, in cit. cap. De his 4, De sepulturis; Silvester, in Summa, verb. Canonica 15, cum multis aliis.

(9. Quartam funeralem ecclesiæ parochiali debet, qui in ægritudine constitutus, se cum bonis suis ad religionem in aliam ecclesiam transtulerit: secus vero est dicendum, si sanus bona sua monasterio, aut alteri ecclesiæ dederit. Cap. De his 4, De sepulturis; Barbos., loc. cit., n. 28; Samuel, loc. cit., conclus. 15; Miranda, loc. cit., qu. 48, art. 9, conclus. 3, et alii passim.

(10. Sepultura electa apud ecclesiam, ubi majores defuncti solent ab antiquo sepeliri, quarta funeralis non debetur ei, sed ecclesiæ suæ parochiali, in qua consuevit audire divina et recipere sacramenta. Cap. Cum quis 2, De sepulturis in 6; Barbos., loc. cit., num. 29; Miranda, loc. cit., art. 9, conclus. 4; Samuel, loc. cit., conclus. 16, et communis aliorum.

(11. Quarta funeralis pro sepultura canonicorum cathedralium debetur parochi domicilii, non vero parochi cathedralis, neque

parochi parochiæ, ubi adest sepultura suorum majorum. Sic expresse decrevit sac. congreg. Concil., in Tiburtina, 12 Maii 1685, in responsion. ad 3, et in Narnien., 26 Septembr. 1699. Vide verb. CANONIC., art. 8, n. 14.

(12. Servanda est consuetudo, quod in funeralibus eadem facultas, seu intortitia, quæ fuerunt accensa in associatione cadaveris, deserviant et reaccendantur circa feretrum in ecclesia, in qua sepeliendum est cadaver. Sic expresse decrevit sac. congreg. Concil., in Tiburtina, 12 Maii 1685, in responsione ad 4.

(13. Quarta funeralis non debetur parochi, intra cujus limites viator retentus pro delicto, et habitatus cum cautione, decedit, stante consuetudine in civitate, quod jus sepeliendi peregrinos et viatores spectet ad ecclesiam cathedrali. Sac. congreg. Concil., in Pisauran., 22 Januar. 1628.

(14. Quarta parochialis debetur ecclesiæ cathedrali, vel præscriptione, vel ex eo, quod illam sibi reservavit, quando parochiæ fuerunt erectæ in signum superioritatis. Rota, part. 1, recentior., decis. 376, n. 2 et 3; Barbos., loc. cit., nu. 22; Samuel, loc. cit., conclus. 9; Riccius, resolut. 299, n. 4 et alii.

(15. Curatus unius diocesis (quæcunque sit), in transitu cadaveris, quod processionaliter deferretur ad ecclesiam regularium ab alia diocesi, transeundo per propriam parochiam et jurisdictionem, non potest aliquam partem cere et pecuniarum prætereundum. Sac. congregat. Episc. et Regular., 15 Novemb. 1675, et ead. sac. congreg. Episcop., novissime in Placentina pro Terra Clastidii, 24 Novemb. 1713, in respons. ad 2. Vide verb. PAROCHUS, art. 3, a n. 37.

(16. Quarta funeralis seu canonica portio debetur de iis quæ ratione funeris præbentur ab hæredibus defuncti, cap. Inter cunctos 1, De privileg. inter Extravagant. communes. Sixtus IV, constit. incip. Etsi Mendicantium; Barbos., loc. cit., controvers. 10, conclus. 1, et plures alii apud ipsos.

(17. Funeralia de jure communi dicuntur, quæ ratione sepulturæ obveniunt, et quæcunque occasione funerum ad ecclesiam perveniunt cum defuncti corpore, cap. Cum liberum 5, et cap. In nostra 10, De sepulturis; Barbos., l. citat., n. 37; Samuel, loc. cit., conclus. 2; Portell., in dub. regular., verb. Canonica portio, num. 5, et alii plurimi apud ipsos.

(18. Quarta debetur de omnibus intortitiis et candelis, quibus defuncti cadaver in itinere ad ecclesiam tumulantem associatur, nec non de omnibus intortitiis et candelis, quæ in eadem ecclesia circa cadaver, vel etiam in altaribus in die funeris accendantur: sic expresse statuit novissime Benedictus XIII, constit. incip. Romanus Pontifex, unde ubi adest consuetudo, quod in ecclesia circa cadaver diversa accendantur intortitia ab illis, quæ fuerunt accensa in associatione cadaveris in itinere ad eccle-

siam tumulantem, debetur quarta de omnibus. Vide supra, n. 12.

(19. Etiamsi funus non fiat in die tumulationis, sed ad diversam diem, vel ad aliud longius tempus differatur, debetur nihilominus parochi quarta de omnibus intortitiis et candelis, quæ circa cenotaphium, seu tumulum honorarium, et in altaribus ejusdem ecclesiæ accendantur. Sic expresse Benedictus XIII, in cit. constit. incip. Romanus Pontifex, et jam alias declaraverat sac. congregat. Episcop. et Regul., in Senensi, 3 Augusti 1621.

(20. Quarta autem non debetur in intortitiis et candelis, quas sacerdotes, etiam regulares, vel parum sodalitates confratres funus associantes manualiter per viam deferunt: sic expresse Benedictus XIII, ibidem, et jam pluries fuerat declaratum a sac. congregat. Episcop. et Regular., et signanter, 28 Novembris 1588, et in Firmana, 5 Martii 1596.

(21. Item quarta funeralis non debetur de missis, legatis, anniversariis, hisque similibus piis relictis ad favorem ecclesiæ tumulantis, vel exponentis a defuncto dispositis: sic expresse Benedictus XIII, ibidem, et jam fuerat declaratum a S. Pio V, const. incipient. Etsi Mendicantium.

(22. Vela, sudariola, et similes panni, non solum non peti, sed neque etiam a sponte dantibus occasione funerum accipi possunt a parochis: Die enim 13 Augusti 1718, in una Terræ Massæ Tudertinæ diocesis, proposito dubio in sacra congregatione concilii: « An sub quarta comprehendantur frumentum, pannum, sudariolum et cera, quæ accenditur et exstinguitur ante ecclesiam fratrum? » Responsum fuit: « Comprehendi sub quarta funerali frumentum et ceram, non autem pannum et sudariolum, et quoad sudariolum sacra congregatio mandavit illud amplius non auferri cum cadavere, nec ab hæredibus parochi consignari. » Sic refert Ursaya, to. IV, p. 1, n. 13. In Tudertina funerum pro Patribus Tertii Ordinis S. Francisci Terræ Massæ cum archipresbytero ejusdem loci, ubi multa docet ad rem.

(23. Regulares olim quartam funeralem solvere tenebantur solum in illis conventibus seu monasteriis, quæ eam solvere consueverant xl annis ante concilium Tridentinum; secus vero in aliis ex post ædificatis, et quæ in dies ædificabantur, ut patet ex ipso concilio Trident., sess. xxv, cap. 13, De reform., et declaraverat S. Pius V, constit. incip. Etsi Mendicantium; et pluries sacra congreg. Concilii, ut in Pampilon., 22 Septembr. 1591, in Meliten., 2 Augusti, 1607, in Asculana, 2 Septembr. 1679, in Laudan., 2 Maii 1711. Et sac. congreg. Episcop. et Regular., 17 Novembris 1673, in Senogallien., 23 Decemb. 1707, in Bricinorien., 16 Mart. 1717, et sæpe alibi.

(24. At novissime contrarium determinavit Benedictus XIII, constit. incip. Romanus Pontifex; qua decernitur et mandatur, ut in Italia, eique adjacentibus insulis paro-

chis defunctorum, qui in ecclesiis quorumcunque regularium de cætero tumulabuntur, quarta funeralis persolvatur, præservando favore parochorum consuetudines legitimas pro illis locis, in quibus vigent, percipiendi portionem majorem quarta, cum aliis ordinationibus et derogationibus opportunis; et in concilio Romano, tit. 8, *De officio judicis ordinarii*, c. 5, mandat episcopis, ut ipsam publicari curent, atque pro illius observantia invigilent, etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati. Unde, ut ejus dispositio ab omnibus plene percipiatur, hic ad litteram datur.

« BENEDICTUS, episcopus, etc.

(25. « Romanus Pontifex æqui bonique supremus assertor, auctoritatem a Christo per beatum Petrum, apostolorum culmen, sibi traditam intelligens, ut ex agro Domini pro temporum necessitate noxia evellat et destruat, utriusque plantet ac ædificet, ea interdum, quæ a prædecessoribus suis ob rationabiles et justas causas olim sancita fuerunt, ubi in grave aliorum præjudicium et detrimentum redundare cognoscit, atque dissidiis et contentionibus fomentum præbere animadvertit, maxime inter Dei et Ecclesiæ ministros, quorum est evangelizare pacem, et quibus a Domino non aliud frequentius, neque enixius commendatur, quam ut pacem ac unitatem diligant, moderari et immutare, aliasque pastorales officii sui partes desuper interponere solet, prout rerum, locorum, temporumque circumstantiis mature pensatis, discordiarum extinctioni, ecclesiasticorum ministrorum quieti, fidelium animarum saluti, divinoque cultui conspicit salubriter expedire.

« Sane quamplures Romani Pontifices prædecessores nostri multiplicia, ac plane insignia considerantes merita ordinum regularium, qui militantem in terris Ecclesiam fortissimis omni tempore auxerunt præsidii, viris nempe vitæ sanctitate, doctrinæ laude, ac orthodoxæ religionis zelo præstantibus, eidemque in cælis triumphanti eximii fulgoris lumina addiderunt, ipsos ordines, eorumque professores, plurimis satis amplis indultis et privilegiis benigne decorarunt; ac inter alia iis illud concesserunt, ut canonicam portionem seu quartam funeralium emolumentorum partem pro personis, quæ in eorum ecclesiis sepulturam sibi eligerent, parochis persolvere minime tenerentur, ac ad majorem ejusmodi privilegii firmitatem, sanctioni etiam a fel. rec. Clemente V, prædecessore Nostro editæ in concilio Viennensi, et relatæ in Clementina, *Dudum*, De sepulturis, nec non concilii Tridentini decreto relato in c. 13, sess. xxv, *De reform.*, prædictam quartam funeralem parochio aperte reservantibus non semel amplissime derogarunt; unde non acerbæ modo parochorum querelæ, sed innumeræ etiam contentiones, atque lites inter eos et regulares super solutione ejusdem quartæ diversis temporibus excitatæ fuerunt, quæ eorum ordinariis locorum, et deinde in

variis quoque almæ Urbis nostræ tribunalibus, præsertim vero in auditorio Palatii nostri Apostolici, et in congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium, præfati concilii Tridentini Interpretum, magno partium studio, nec minori sumptuum incommodo discussæ, sicut accepimus, aliquando ad favorem parochorum, aliquando autem ad favorem regularium pro diversis causarum circumstantiis, atque vario judicantium sensu, decisæ ac definitæ fuerunt. Hæc porro judicatorum, sententiarumque diversitas, cum nullam certam ac determinatam constituerit regulam, in eventibus casibus observandam, magnum plane fomentum et ansam relinquit, imo et latam sternit viam ulterioribus inter prædictos regulares et parochos litibus et controversiis, ex quibus ipsi, qui in domo Dei ambulare debent cum consensu, novis de cætero perturbari dissidiis, novisque prægravari dispendiis possunt cum divini cultus detrimento et scandalo plurimorum.

« Quocirca Nos maxime expedire censentes, ut ejusmodi controversiæ et lites ab Ecclesia Dei penitus arceantur, ac insuper, licet universos ordines regulares, in quibus nempe in ordine fratrum Prædicatorum, Nos ipsi plurimum annorum spatio versati sumus, speciali paternæ charitatis affectu prosequamur, eosque, uti de Ecclesia catholica, fide et Sede Apostolica optime meritis præcipuo semper in honore ac pretio habuerimus et habeamus; nihilominus considerantes exemptionem a solutione quartæ funeralis, præfatis ordinibus a dicta Apostolica Sede concessam modo vergere in maximum parochorum præjudicium, tum propter multiplicationem conventuum et monasteriorum regularium, tum etiam propter auctam devotionem et consuetudinem fidelium sepulturam eligendi in ecclesiis prædictorum regularium, ac proinde non modo consentaneum, sed etiam necessarium arbitrantes ut eorumdem parochorum, quibus cæteroquin sacri canones, et prisca Ecclesiæ disciplina aperte suffragantur, indemnitati opportunè consulatur et antedicta Apostolica privilegia ad æquitatis limites reducantur: hinc igitur est, quod Nos omnia, et singula memorata privilegia exemptiva a solutione quartæ funeralis, quibusvis ordinibus, congregationibus ac institutis regularibus ab Apostolica Sede, ut præfertur, quoadcunque, et quomodocunque concessa, præsentibus, pro plene et sufficienter expressis habentes, ac de eorum tenore et substantia satis superque instructi, de nonnullorum venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. cardinalium, et aliquot etiam Romanæ curiæ prælatorum a Nobis ad id specialiter deputatorum consilio, suadentibus etiam episcopis et aliis ecclesiarum prælatis, in præsentis sacro concilio congregatis, ac insuper motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione, præmissa omnia privilegia quoad quartam funeralem, tantum pro locis infra

exprimendis, moderamus, reformamus, ad viam juris reducimus, et quatenus opus sit, etiam revocamus et abrogamus, neque cuiquam deinceps suffragari posse vel debere decernimus.

« Præterea motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus sancimus, et statuimus, et mandamus, ut in Italia, eique adjacentibus insulis, a die publicationis præsentis constitutionis in futurum, parochis defunctorum, qui in ecclesiis quorumcunque regularium prædictorum tumulabuntur, persolvatur, et cum effectu tradatur quarta pars omnium intortitorum et candelarum, quibus defuncti cadaver in itinere ad ecclesiam tumulantem associabitur nec non omnium intortitorum et candelarum; quæ in eadem ecclesia circa cadaver, vel etiam in altaribus in die funeris accenduntur; a prædicta tamen quarta funerali exceptæ intelligantur, et sint candelæ, quas sacerdotes, etiam regulares, vel piarum sodalitatum confratres, funus associantes, manualiter per viam accensas deferent. Quod si funus non fieret in die tumulationis, sed ad diversam diem, vel ad aliud longius tempus differretur, parochio nihilominus assignetur quarta pars omnium intortitorum et candelarum, quæ ipsamet peracti funeris die in Ecclesia, ubi defunctus humatus fuit, circa conotaphium, seu tumulum honorarium, atque etiam in altaribus ejusdem ecclesiæ accensa fuerint. Hæc porro omnia locum habeant, et exacte in posterum observentur, quotiescunque defunctus extra suam parochialem ecclesiam tumuletur vel exponatur, sive in Ecclesia tumulante, vel exponente beneficium obtinuerit, sive quia ibidem sepulcrum habuerit gentilium, sive tandem quia in ea sepulturam elegerit. Sub prædicta quarta funerali comprehendit non intendimus, imo expresse ab ea excipimus legata missarum et anniversariorum, hisque similia pia relicta ad favorem Ecclesiæ tumulantis vel exponentis a defuncto deposita: circa quæ, ac omnia, et singula alia, de quibus in præsentis constitutione mentio facta non fuit, privilegia prædictis regularibus ordinibus ab Apostolica Sede concessa, salva prorsus, et illæsa, ac inviolata perpetuo permanere, et ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore, quoadcunque spectabit, inconcusse et irrefragabiliter observari debere volumus, decernimus et mandamus. Ubi vero consuetudines legitime probatæ, conventiones, concordiæ, vel statuta vigerent, quæ præfatis parochis magis faverent, illisque pinguiorem prædicta quarta emolumentorum funeralium portionem assignarent, ea in iis, in quibus vigent, locis inconcusse ab omnibus observari motu, scientia, ac potestatis plenitudine paribus sancimus, præcipimus et jubemus.

« Decernentes pariter præsentis litteras, et in eis contenta quæcunque, etiam ex eo, quod prædictorum ordinum regularium superiores, et quicumque alii in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, illis non consenserint, nec

ad ea vocati et auditi, seu causæ, propter quas præsentis emanarint, adductæ, verificatæ, seu alias justificatæ fuerint, vel etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, aut alio quovis prætextu, et ex quocunque capite, colore et causa, etiam necessario exprimenda, de subtractionis vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel alio quopiam defectu notari, impugnari, in toto, vel in parte rescindi, retractari, invalidari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illa restitutionis in integrum, aperiitionis oris, aut quocunque aliud juris vel facti, gratiæ vel justitiæ remedium impetrari, seu eo impetrato quemquam uti, seu juvare in iudicio, vel extra nullatenus posse, sed eas semper validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, ac obtinere, et ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore quoadcunque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari debere. Sicque, et non aliter in præmissis per quoscunque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum dicti Palatii Apostolici auditores, et S. R. E. card. etiam de latere legatos et nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

« Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra et Cancellariæ Apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus editis, generalibus vel specialibus constitutionibus, nec non quorumvis ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris Apostolicis per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros eisdem ordinibus, ut præfertur, illorumque superioribus et professoribus quibuscunque sub quibusvis verborum tenoribus, et formis, ac cum quibuscunque etiam derogatoriis derogatoriis et aliis efficacioribus, et insolitis clausulis, et decretis irritantibus, etiam motu simili, et consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes; mentio, seu quævis alia expressio faciendæ, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, et singulorum tenores, formas et occasiones, ac alia etiam speciali expressione digna præsentibus pro plene et sufficienter expressis, insertis ac servatis respective habentes, hac vice duntaxat, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum specialiter et expresse derogamus, et